

**ECONOMISCH PROGRAMMA
"STROOMOPWAARTS"**

MET DE VOORDEUR OPEN EN DE ACHTERDEUR DICHT

Aanleiding

De Nota Acquisitie en Economische promotie dateert van 1995 en die had als doelstelling te komen tot versteviging en uitbreiding van werkgelegenheid in de gemeente Stadskanaal door het koesteren van het bestaande bedrijfsleven en het gericht acquireren van nieuwe bedrijven.

De Toekomstvisie 2025 voor Stadskanaal is in 2009 vastgesteld en daarbij is door de raad een aantal richtinggevende uitspraken gedaan dat om een nadere invulling vraagt.

Gemeentelijk beleid

Algemeen

Om een deel van de ambities en doelen, zoals die zijn verwoord in de Toekomstvisie 2025, te bereiken, is het zaak om bestaande bedrijfsactiviteiten te behouden en te versterken en nieuwe te ontwikkelen en aan te trekken.

Daarvoor moet de juiste "sence of place" ervoor zorgen dat jongeren in Stadskanaal hun ambities kunnen waarmaken en volwassenen hier blijven voor hun werk en sociale leven.

Daarvoor zijn ook voldoende bedrijfsactiviteiten van vitaal belang. Om die te behouden en te versterken, is "de achterdeur dicht en de voordeur open". Stadskanaal koestert en stimuleert de bestaande bedrijven en verwelkomt nieuwe.

Voor het behoud van en de versterking van het bestaande bedrijfsleven, is het van vitaal belang dat er een groot draagvlak is voor het beleid dat de gemeente op economisch gebied voert. Het is in dit verband goed om te constateren dat de ambities en acties die in dit Economisch Programma zijn genoemd vrijwel naadloos aansluiten op de visie die de Kamer van Koophandel heeft neergelegd in de Regiovisie "Noorderlicht".

Tijdens de ondernemersbijeenkomst van 16 februari 2010 bleek er brede steun voor de ambities en de aanpak. Er zijn duidelijke indicaties gegeven aan welke acties prioriteit zou moeten worden gegeven. In dit document is dat aangegeven.

De gemeente wil in samenwerking met de ondernemers, en gebruikmakend van bestaande en eventueel nieuwe ondernemersnetwerken, de ambities waarmaken.

In die context zal ook met de ondernemers gekeken worden naar resultaten, noodzakelijke bijstellingen van het beleid en prioritering van acties.

Samengevat is het beleid gericht op:

In samenwerking met het bedrijfsleven behouden en versterken van bedrijfsactiviteiten op basis van een groot draagvlak en met gebruikmaking van bestaande en nieuwe netwerken.

Welke acties daarvoor moeten worden ondernomen, wordt aangegeven in de volgende onderdelen.

Algemeen

In afwijking van de stellingen in de nota van 1995, waar een stad als een te vermarkten product wordt gezien en aangemerkt, wordt er meer en meer de aandacht op gevestigd dat een stad en woonplaats als belangrijke geluksfactor voor de mensen moet worden gezien. De "sense of place" moet kloppen en daarvoor moet aan de inwoners in elke levensfase de basisvoorzieningen beschikbaar worden gesteld die men nodig heeft. Werk is daarbij één component.

Dit beleidsdocument beoogt bij te dragen aan het vergroten van de bedrijfsactiviteiten in Stadskanaal om daarmee de werkgelegenheid te behouden en uit te breiden. Dat kan door het beleidskader aan te passen of te ontwikkelen, ondernemers meer ruimte te geven om activiteiten te ondernemen, dan wel acties te ondernemen om die te stimuleren of te ontwikkelen.

In dit Economisch Programma worden ook uitgangspunten en acties, die ontwikkeld zijn op andere beleidsvelden, vermeld. Op die manier wordt de inzichtelijkheid van de inspanningen op economisch gebied vergroot. Het gaat daarbij onder andere om de Agenda voor de Veenkoloniën, het visiedocument ten aanzien van recreatie en toerisme en de gebiedsopgaven, voortvloeiende uit het Provinciaal Omgevingsplan (POP). Die documenten kennen overigens hun eigen uitvoeringsprogramma's. De verwerking in dit document is ook niet compleet. Immers: "alles is ook economie".

Voor de duidelijkheid is bij de actiepunten aangegeven of de uitvoering gebeurt in Regionaal verband, of uitvoering deel uitmaakt van al ingezet beleid en of aan de actie directe prioriteit wordt gegeven. Bij de actiepunten is dat aangegeven met de vermelding "Regionaal" "In uitvoering" en "Prioriteit".

In de contacten met ondernemers is met nadruk gevraagd om prioriteitstelling op omgevingsfactoren, zoals de verbetering van de bereikbaarheid. De wensen van de ondernemers worden onderkend en krijgen aandacht.

Er is een directe relatie tussen het behouden en ontwikkelen van bedrijfsactiviteiten en het arbeidsmarktbeleid van de gemeente. Er is voor gekozen om het gemeentelijke arbeidsmarktbeleid niet (opnieuw) aan de orde te stellen. In een afzonderlijk aan de gemeenteraad aan te bieden voortgangsrapportage zal aan dit beleidsaspect aandacht worden besteed.

De huidige economische crisis leidt ertoe dat ook de lokale overheid zich dient te bezinnen op maatregelen om de nadelige gevolgen van die crisis voor het lokale bedrijfsleven en voor de inwoners zoveel als mogelijk is te beperken. Er is voor gekozen om op dat punt niet met afzonderlijke voorstellen te komen maar maatregelen te integreren in dit programma.

De inbreng van ondernemers bij de voorbereiding en tijdens de ondernemersbijeenkomst zijn belangrijk geweest voor de inhoud van dit programma. In de verantwoording bij dit programma zijn ondernemersquotes, die een directe relatie hebben met de gemaakte keuzes, en een samenvatting van de inbreng van de ondernemers tijdens de ondernemersbijeenkomst opgenomen.

Uitgangspositie

Leidend voor dit Economisch Programma is de Toekomstvisie 2025, zoals die is vastgesteld bij besluit van de gemeenteraad van 22 juni 2009.

De van belang zijnde passages uit de Toekomstvisie 2025 zijn in bijlage 1 aangegeven.

Extern beleidskader

Provinciaal Omgevingsplan

Voor dit Economisch actieplan is met name Hoofdstuk 5 van het POP van belang. Daarin is Stadskanaal aangemerkt als een regionaal centrum en het Bedrijvenpark Zuid-Groningen als behorende bij de economische kernzones.

Het provinciaal bestuur bevordert de vestiging van stuwende bedrijvigheid op de bedrijventerreinen binnen de economische kernzones. Daarmee is Zuid-Groningen onderdeel van het bijzondere aandachtsgebied van de provincie. Daarbij gaat het in het bijzonder om de ontwikkeling van agribusiness.

Het provinciaal bestuur beoogt verder de centrumpositie van Stadskanaal te versterken, de introductie van nieuwe economische dragers in het veenkoloniale gebied mogelijk te maken en het toeristisch profiel te versterken.

Voor Stadskanaal geldt dat perifere detailhandel met meer dan 1.500 m² ook op het bedrijventerrein gevestigd kan worden.

Met het in het POP geformuleerde beleid heeft Stadskanaal de mogelijkheden en de steun van de provincie om bestaande en nieuwe bedrijven te faciliteren.

Programma Landelijk Gebied

Het programma Landelijk Gebied richt zich op:

- versterken sociaaleconomische vitaliteit;
- versterken landschapskwaliteit en investeren in cultuurhistorie;
- versterken toeristisch-recreatief profiel.

Voor zover van belang voor het Economisch Programma, richt zich de aandacht op de versterking van de plattelandseconomie en het toerisme en de recreatie. Daar waar mogelijk, wordt er naar gestreefd om cultuur, toerisme, recreatie, horeca en detailhandel met elkaar te verbinden. Het programma Landelijk Gebied wordt uitgewerkt in vier zogenaamde koepels.

Het gaat daarbij om:

- bedrijvigheid: behoud van werkgelegenheid en ondernemerschap door het stimuleren van woon- /werkbedrijven, het verstrekken van microkredieten, ondernemersambassadeurs voor externe promotie, etalage Stadskanaal;
- bereikbaarheid: verbeteren knelpunten N 366, 391, 33 en 34, toegankelijkheid openbaar vervoer, spoorverbinding Veendam-Emmen, vaarverbinding Erica-Ter Apel;
- leefbaarheid: o.a. centrumontwikkeling Stadskanaal met als doel versterking van de regiofunctie voor publiek en toerisme;
- recreatie en (cultuur)historie: bijvoorbeeld realisering hippisch park en miniatuur- en recreatiepark, ontwikkelen routes en routegebonden recreatie, ontwikkelingen STAR.

Daarmee liggen ook in dat kader de mogelijkheden voor ontwikkeling van nieuwe bedrijfsactiviteiten verankerd.

Versnellingsagenda Groningen

Het provinciaal bestuur zal een breed arbeidsmarkt-scholingsprogramma opzetten waarbij fors wordt ingezet op bij- en herscholing, eerder verworven competentietrajecten, begeleiden van starters, bevorderen van ondernemerschap, verhoging van opleidingsniveau (en betere doorstroming) mbo-hbo, het actieprogramma Oost-Groningen "iedereen doet mee" en andere initiatieven.

Voor de uitvoering van deze plannen zal het provinciaal bestuur een beroep doen op partners in het veld. In dit economisch programma wordt het belang van een stimulering van de afstemming tussen arbeidsmarkt en scholing als een belangrijk thema aangegeven. Daarmee is Stadskanaal per definitie partner bij de uitvoering van deze versnellingsagenda.

Rapport "Krimp als structureel probleem"

Ten aanzien van de ontwikkeling van bedrijfsactiviteiten wordt aanbevolen om de mogelijkheden te verkennen voor de versterking van de economie (geef het MKB een smoel) gericht op het behoud van hoger opgeleiden. En verder om de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven te bevorderen, om zo vraag en aanbod van arbeid beter op elkaar te laten aansluiten.

Economische Zaken

Stadskanaal maakt deel uit van een Economische steunkaart. Op grond daarvan kunnen bedrijven een beroep doen op de subsidiemogelijkheden van het rijk.

Regiovisie "Noorderlicht"

Begin 2010 presenteerde de Kamer van Koophandel een Regiovisie voor Noord Nederland. De voor Zuid-Groningen en Stadskanaal relevante punten betreffen:

- De aansluiting van de Veenkoloniën op de regio Groningen – Assen.
- Grote kansen voor recreatie en wonen.
- Kansen voor revitalisering van industrie en logistieke functies in samenwerking met agro business.
- Opwaardering N33 nodig voor de samenhang met Delfzijl.
- Mogelijke daling van de bevolking pareren met toeristische ontwikkeling en concurrerend vestigings- en leefklimaat.
- Kansen voor netwerkvorming, innovatie en "cottage industries". (hooggespecialiseerde kleine bedrijven in perifere gebieden ingeplugd in grensoverschrijdende netwerken)
- Behoeftte aan (vernieuwende) topattracties in het Noorden.
- Nadruk op internationale fysieke en culturele verbindingen en grensoverschrijdende samenwerking.

Context van bedrijfsverplaatsingen

Om de inspanningen van de gemeente, om te komen tot meer bedrijfsactiviteiten, te kunnen plaatsen, is het van belang aan te geven in welke context bedrijven besluiten tot verplaatsing.

Voor dit beleidsplan wordt ervan uitgegaan dat, voor wat betreft de wens/bereidheid tot verhuizing van bedrijfsactiviteiten, de situatie van Stadskanaal niet fundamenteel zal afwijken van het landelijk beeld, zoals dit uit studies over de periode 1999-2006 blijkt. Landelijk gezien verhuist jaarlijks 4% van het totale aantal bedrijven. 94% daarvan verhuist binnen de eigen arbeidsmarktregio, 75% binnen de eigen gemeente.

De redenen voor een bedrijf om een locatie te verlaten, is een gebrek aan uitbreidingsmogelijkheden, het ontbreken van een representatief gebouw, slechte staat van de bedrijfsruimte, organisatorische overwegingen en slechte bereikbaarheid. Daaruit volgt dat ruimte, representatieve bedrijfsruimten en bereikbaarheid de belangrijkste factoren zijn voor een bedrijf om zich te vestigen.

Uit het vorenstaande volgt dat in 1995 er terecht voor is gekozen om het bestaande bedrijfsleven te koesteren. Naast het nu op de huidige locatie uitoefenen van bedrijfsactiviteiten, zal zich immers, bij groei of anderszins, 75% opnieuw in de eigen gemeente vestigen.

In een tijd waarin bedrijven steeds meer als footloose kunnen worden aangemerkt, biedt dat ook bijzondere kansen. Immers, daardoor is de leefbaarheid, een goed woonmilieu, mogelijkheden voor recreatie en een ruim aanbod aan sociale en culturele voorzieningen een vestigingsfactor van betekenis geworden. De stelling daarbij is: bedrijven zijn min of meer "footloose" dus zijn wij concurrerend door hoogwaardige glasvezelnetten, goede voorzieningen, een aantrekkelijke woonomgeving, enz.

Omgevingsfactoren

Bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid is voor het ondernemersklimaat van vitaal belang. Hoewel Stadskanaal ligt binnen een hoogwaardige ruit van snelwegen, is de verbinding naar die wegen matig. Primaire aandacht verdient de verbindingen van en naar de N33 en naar Groningen.

De inzet is het realiseren van een treinverbinding via Veendam van en naar Groningen.

In de wetenschap dat realisering van infrastructuur soms onverwachte vertragingen oplopen, zal de gemeente zich inzetten om, in de tijd dat de infrastructuur niet optimaal is, een minimaal vergelijkbaar adequate oplossing gerealiseerd te krijgen. Daarbij kan onder andere gedacht worden aan een optimaal Q-liner systeem.

Deze uitgangspunten sluiten aan bij de hoge prioriteit die ondernemers geven aan de uitbouw en verdere optimalisering van de infrastructuur als vitale vestigingsfactor voor het bedrijfsleven.

Onderwijs en toepassingskennis

In de Toekomstvisie 2025 is aan het belang van onderwijs en de toepassing van kennis aandacht besteed en is aangegeven in welke richting de ontwikkelingen zouden moeten gaan. Op mbo-niveau wordt zo goed mogelijk aangesloten bij de vraag van het bedrijfsleven. Voorts is het streven een hbo-opleiding voor gezondheidszorg en toerisme, inclusief een zorghotel bij het Refaja Ziekenhuis.

In samenwerking met de Hanzehogeschool, het Noorderpoortcollege en de provincie worden de mogelijkheden onderzocht om het aan de bestaande MBO opleidingen een kopstudie (Associate degree) toe te voegen, zodat studenten in Stadskanaal een opleiding op HBO niveau kunnen afronden. Daarbij wordt in het bijzonder ook gekeken naar de technische opleidingen.

Het in de Toekomstvisie 2025 geformuleerde wensbeeld heeft tijdens de ondernemersbijeenkomst een extra accent gekregen voor wat betreft de door de ondernemers gewenste prioriteit op dat gebied.

Wonen

Een goede woonomgeving, met een op de vraag vanuit de markt toegesneden aanbod, is een basisvoorwaarde voor een goed bedrijfs- en vestigingsklimaat. De ambities en wensen zijn in de Toekomstvisie 2025 en bij de uitgangspunten van dit programma aangegeven.

Voor Stadskanaal doet zich een situatie voor die een grote mate van alertheid en inzet vraagt. Enerzijds vereist een goed vestigingsklimaat, een ruim aanbod en de mogelijkheid om zo flexibel mogelijk in te spelen op veranderingen in de vraag naar woningen. Ongeacht of dit gaat om plaats, type, kwaliteit of prijs. Anderzijds ligt Stadskanaal in een regio die vereenzelvigd wordt met teruggang van de bevolkingsontwikkeling hetgeen tot vermindering van de woningproductie zou moeten leiden. Daarbij zijn in het kader van dit Economisch Programma de volgende kanttekeningen te plaatsen: De meest recente gegevens van het CBS geven aan dat Stadskanaal in de komende 15 jaar rekening zou

moeten houden met een daling van 2,5% tot een groei van 2,5%. De cijfers gaan uit van een veronderstelling dat de groei van de bevolking zal plaatsvinden in centraal en West Nederland. In het rapport "Krimp als structureel probleem" wordt een krimp voorzien van 9% voor heel Oost-Groningen.

Het is ook niet uitgesloten dat aanname van de daling van bevolkingsaantallen genuanceerder moet worden bekeken omdat de groeigebieden niet de mogelijkheden hebben de bevolking op te vangen en dat dus de wal het schip zal keren.

Teruggang in aantal inwoners is voor Stadskanaal zeker geen beleidsdoel en eerder een gevolg van onvoldoende mogelijkheden om de bevolking te binden dan wel aan te trekken. Daarmee kan daling van de bevolking overigens wel een feit zijn waar rekening mee gehouden moet worden.

Hoewel daarvoor geen wetenschappelijk onderzoek heeft plaatsgevonden, lijkt de aanname gerechtvaardigd dat op micro niveau in de regio dezelfde processen plaatsvinden als op nationaal niveau. Namelijk dat ook op die schaal trek naar de grootste kernen zal plaatsvinden. Dat zou een groei betekenen van Stadskanaal/Musselkanaal ten koste van de perifere gebieden, waarbij met name gedacht moet worden aan de komst van nieuwe inwoners en bedrijven uit het gebied van de Drentse monden.

Onbetwist is de stelling dat zowel bij een groei, het stabiel blijven of een daling van de bevolking, kwaliteit geboden zal moeten worden die volstrekt aansluit op de vraag vanuit de markt. Daar waar alle zeilen bijgezet moeten worden om bedrijfsactiviteiten te behouden en aan te trekken, mag een inadequaat aanbod op de woningmarkt geen negatieve factor vormen.

Cultuur en voorzieningen

De aanwezigheid van een ziekenhuis, adequate woningen en culturele voorzieningen als een theater zijn van oudsher belangrijke vestigingsfactoren gebleken. Zo werd de aanwezigheid van die voorzieningen destijds door Philips als eis gesteld voor een vestiging. Nog steeds is een optimaal aanbod op het gebied van (gezondheids)zorg, wonen, culturele voorzieningen en sportfaciliteiten van belang om economische activiteiten te behouden en aan te trekken.

De gemeente Stadskanaal wenst, voor het behoud en verdere versterking van de centrumpositie in Zuid-Groningen, optimale culturele en maatschappelijke voorzieningen. Ook in economisch opzicht is een hoogwaardig pakket aan culturele voorziening een belangrijke basisvoorwaarde om bedrijfsactiviteiten te behouden en aan te trekken. Cultuur en culturele voorzieningen kunnen daarbij worden gezien als een motor voor de economische ontwikkelingen.

Hoewel buiten het directe bestek van het Economisch Programma, dient te worden vermeld dat de uitvoering en wensen, zoals die zijn verwoord in de Nota Cultuurbeleid gemeente Stadskanaal "Cultuur in kanalen" van groot belang is om het vestigingsklimaat van Stadskanaal te optimaliseren. Het gaat daarbij om onder andere het bibliotheekwerk, kunst- en cultuureducatie, beeldende kunst, podiumkunsten, musea en cultuurbehoud en cultuurtoerisme.

Daarin past in het bijzonder het Theater Geert Teis als een kwalitatief hoogwaardige voorziening evenals het beschermen en verder ontwikkelen van cultuurhistorische parels langs het kanaal zoals die in de Toekomstvisie 2025 zijn genoemd.

Beroepsbevolking, opleidingsniveau en arbeidsparticipatie

Het opleidingsniveau van de beroepsbevolking is een belangrijk gegeven in een economie die steeds meer een beroep doet op kennis en service-achtige activiteiten. Ook in vestigingsfactoren voor bedrijven is het opleidingsniveau van de regionale arbeidsmarkt een in belang toenemende factor. Stadskanaal heeft ten opzichte van de provincie en het landelijke gemiddelde een lager aandeel hoger opgeleiden in de beroepsbevolking. Het aandeel lager opgeleiden is hoog. Het percentage met een middelbare opleiding is ten opzichte van de provincie het landelijk gemiddelde opvallend groot.

Tabel 2: Beroepsbevolking*

2006/2008		Delfzijl	Hoogezand-Sappemeer	Stadskanaal	Veendam	Winschoten	Groningen (PV)	Nederland
Onderwijsniveau	Laag	31,6%	24,7%	32,4%	30,0%	30,1%	22,0%	23,6%
	middelbaar	53,0%	50,7%	54,4%	46,7%	69,9%	45,6%	44,0%
	Hoog	15,4%	24,7%	13,2%	23,3%	0%	31,4%	31,4%
Arbeidsparticipatie**	Bruto	68,0	65,5	62,6	64,3	67,3	64,9***	69,4
	Netto	64,2	60,7	58,6	58,9	64,4	59,7***	66,1

* Driejaarsgemiddelde. Cijfers 2006/2008. Op gemeentenniveau zijn de prognoses minder betrouwbaar dan gegevens op provinciaal of landelijk niveau.

** De arbeidsmarktparticipatie geeft het aandeel weer van de bevolking in de leeftijdsgroep 15-64 jaar dat actief is op de arbeidsmarkt (behoort tot de beroepsbevolking). De bruto participatie omvat ook de werkloze beroepsbevolking.

*** Het provinciale cijfer is waarschijnlijk laag vanwege de invloed van de stad Groningen. Daar zal door de aanwezigheid van veel studerenden de arbeidsparticipatie laag zijn.

Bron: Hoogezand-Sappemeer, BBO, CBS

Sectorale diversiteit

Relatief belangrijke sectoren in Stadskanaal in termen van bedrijfsvestigingen zijn bouw en handel. In de sectoren horeca en zakelijke diensten scoort Stadskanaal lager dan het gemiddelde van de provincie Groningen.

Tabel 3: Bedrijfsvestigingen*

Vestigingen	Nederland	Groningen (PV)	Delfzijl	Hoogezand-Sappemeer	Stadskanaal	Veendam	Winschoten
Landbouw en visserij	10,0%	14,3%	15,5%	7,4%	13,1%	7,2%	2,8%
Industrie en energie	6,2%	6,6%	7,0%	10,5%	7,0%	6,8%	6,7%
Bouw	12,2%	10,7%	7,4%	10,9%	13,7%	12,0%	8,4%
Handel en reparatie	22,4%	22,2%	21,3%	27,1%	27,7%	28,9%	37,6%
Horeca	4,5%	4,8%	4,3%	4,3%	4,0%	4,4%	5,6%
Vervoer, opslag, communicatie	3,7%	4,5%	18,6%	3,1%	4,0%	4,8%	6,2%
Financiële diensten	2,5%	1,7%	1,2%	2,3%	1,8%	2,4%	2,2%
Zakelijke diensten	24,7%	20,6%	12,4%	18,2%	15,5%	19,3%	15,2%
Niet-commerciële diensten	13,8%	14,6%	12,4%	16,3%	13,1%	14,1%	15,2%

* 1 januari 2009. De gegevens van het CBS worden op een andere manier geteld dan het provinciale werkgelegenheidsregister (LISA) en verschillen daardoor ook enigszins daarvan.

Bron: BBO, CBS

1. **Pr en Citymarketing**

Met de kennis dat het imago van Stadskanaal slechter is dan de feitelijke positie, ligt het voor de hand om sterk te investeren op de verbetering van dat imago. Daaraan wil dit Economisch Programma bijdragen door op een groot aantal thema's te werken aan zaken die de beeldvorming in gunstige zin kunnen beïnvloeden.

Met de ondernemers wordt het belang van een stevige inzet op het gebied van Pr en Citymarketing onderkend en onderschreven.

Ten behoeve van de verbetering van het imago en naamsbekendheid zijn reeds stappen ondernomen.

In het kader van de positionering van Oost-Groningen, en gericht op deze imagoverbetering, wordt gewerkt aan een marketing actieplan onder de naam "De slimme stap". Dit marketingplan is in opdracht van de Stuurgroep Oost-Groningen opgesteld door Marketing Groningen en richt zich op de drie thema's wonen, werken en recreëren. Ten behoeve van die imagoverbetering en daarmee ter uitbreiding van bedrijfsactiviteiten in Stadskanaal wordt in, de inmiddels gestarte campagne, input geleverd. Indien en waar nodig zullen de eigen activiteiten daarop aansluiten.

Stadskanaal zal voor de structurele citymarketing gebruik gaan maken van de nieuwe media als RSS, facebook, twitter, linkedin, narrowcasting, met permanente aandacht voor nieuwsfeiten en economic facts.

Een belangrijk thema daarbij zal zijn de focus op het bekendmaken van de eigen bedrijven, producten en mogelijkheden vanuit Stadskanaal. De Etalage van Stadskanaal opereert vanuit dezelfde filosofie, maar verdient een fundamentele upgradering waarbij de aandacht moet worden verlegd naar het presenteren van een zo compleet mogelijk beeld. Ook een profilering van bedrijven en producten op daartoe geëigende (buitenlandse) websites past in dat beleid.

Actie

- a. In aansluiting op, en voor zover mogelijk als onderdeel van, het project "de slimme stap" wordt een PR en Marketingplan gemaakt. Daarbij wordt ingezet op het gebruik van nieuwe media en verbeterde websites ("Regionaal" "Prioriteit");
- b. met de eerdere initiatiefnemers zal overlegd worden over een mogelijke vernieuwde opzet van de Etalage van Stadskanaal ("Prioriteit").

2. **Investeren in bedrijventerreinen**

Op 30 oktober 2009 verscheen het eindrapport Investeringsprogramma Bedrijventerreinen Oost-Groningen, opgesteld in opdracht van de Stuurgroep Oost-Groningen door de Stec Groep.

Hoewel het onderzoek niet primair is gericht op de doelstelling om te komen tot meer bedrijvigheid, is de informatie en zijn de adviezen en aanbevelingen op een aantal punten goed bruikbaar voor het te voeren economisch beleid.

Voor zover van belang voor dit economische programma, wordt een aantal conclusies en aanbevelingen hier vermeld.

In het rapport wordt aangegeven dat in Stadskanaal het bedrijfsterrein Dideldom (Mercuriuspark – voorheen Philips) moet worden aangemerkt als een verouderd bedrijfsterrein waarvan 9 ha toe is aan een zware facelift met het doel de veroudering van de fysieke ruimte en opstallen op het terrein tegen te gaan.

Door de revitalisering van de laatste jaren, komt Stadskanaal niet meer voor op de regionale prioriteitenlijst voor ingrijpende reconstructies en revitalisering. Die stap is gemaakt.

Ten aanzien van de financiering van de regionale herstructureringsopgave wordt geadviseerd de mogelijke meeropbrengst ten gevolge van een residuele

grondprijsberekening via interne fondsvorming in te zetten voor de verbetering van de bedrijfsterreinen. Deze aanpak is in Stadskanaal niet mogelijk, omdat de bedrijfsterreinen ondergebracht zijn in een privaatrechtelijke organisatiestructuur. Het is het overwegen waard te onderzoeken in hoeverre dit systeem gebruikt kan worden in de gemeente Stadskanaal. Indien daarvoor mogelijkheden zijn, dan kan die wijze van benadering ook mogelijkheden bieden voor de financiering van de uitvoering van het Economisch Programma.

Het rapport doet verder voorstellen ten aanzien van de profilering van de regio als aantrekkelijke vestigingsplaats en de randvoorwaarden voor een succesvolle aanpak. Deze aanbevelingen sluiten aan bij hetgeen in dit programma is vermeld en/of kunnen worden gebruikt bij de nadere uitwerking van de acties om te komen tot meer bedrijfsactiviteiten in Stadskanaal.

Actie

- a. Onderzocht zal worden op welke wijze, binnen de in sub-regionaal verband te maken afspraken, bijvoorbeeld door een residuele grondprijsberekening, middelen gereserveerd kunnen worden om het economisch programma financieel te steunen en versnelling daarvan buiten de reguliere inzet van middelen mogelijk te maken ("Regionaal").
- b. De aanbevelingen ten aanzien van profilering en randvoorwaarden voor een succesvolle aanpak voor uitbreiding van bedrijfsactiviteiten zullen worden overgenomen bij de concreet te nemen acties zoals in dit programma verwoord ("Regionaal").

3. Acquisitie van bedrijven

Hoewel het aantal bedrijfsverplaatsingen en nieuwkomers in Nederland beperkt is, blijft acquisitie over de gehele breedte van het economische spectrum van belang. Daarbij moet worden opgemerkt dat er afspraken zijn gemaakt dat gemeenten als Stadskanaal zich niet actief zullen inzetten op internationale acquisitie en het aantrekken van stuwende bedrijven. Die afspraken staan ten dele op gespannen voet met het feit dat Zuid-Groningen behoort tot de economische kernzone. Dat park is bedoeld voor die stuwende bedrijven. Met erkenning van de rol van de NOM en in samenwerking daarmee, zal Stadskanaal geëquipeerd moeten zijn om een rol te spelen bij acquisitie van dat type bedrijven.

"De wet van de koestal"

De directe buur is de grootste concurrent.

Een belangrijk deel van de nieuwe bedrijfsvestiging komt vanuit de eigen gemeente of de directe regio. Een concurrentie tussen gemeenten, met name op grondprijzen, dient geen regionaal belang. Het bieden van kwaliteit en service versterkt echter wel de regionale slagkracht en mag leiden tot een gezonde competitie in de regio. Daarbij is het een gegeven dat bedrijven uit de eigen gemeente kiezen voor een locatie elders en andersom.

Voor die vestigingen is de directe buur dus de grootste concurrent. In de overtuiging dat het bieden van kwaliteit en service uiteindelijk ten gunste van het gebied zal werken, accepteert Stadskanaal die spanning.

Voor succesvolle acquisitie is het noodzakelijk ingevoerd te zijn in netwerken waarbinnen beslissingen over bedrijfsvestigingen of bedrijfsverplaatsingen bekend zijn of worden voorbereid. Vanuit het gezamenlijk belang van overheid en bedrijfsleven om te werken aan gestage groei van bedrijfsactiviteiten, staat de gemeente samenwerking op het terrein van acquisitie voor met het bedrijfsleven.

Acties

- a. Stadskanaal zorgt voor een op acquisitie toegesneden organisatie ("In uitvoering").
- b. In overleg met ondernemers worden afspraken gemaakt op welke wijze ondernemers of samenwerkingsverbanden van ondernemers kunnen worden ingezet bij acquisitie ("Prioriteit").
- c. Stadskanaal zorgt voor een platform waar bedrijven, talent en netwerkers elkaar een aantal keren per jaar op inhoud en relatie kunnen treffen ("Prioriteit").

4. Anti braindrain

Het is een veronderstelling dat jongeren die hun woonplaats voor studie verlaten, per definitie na de opleiding niet terugkeren. Uitgaande van recente studies over verhuisbereidheid en binding aan de eigen woonplaats, mag verondersteld worden dat ook de jeugd bereid is de eigen omgeving trouw te blijven indien daartoe kansen worden geboden. Uit de contacten met de bedrijven blijkt daarnaast dat er een grote behoefte is aan adequaat opgeleid personeel. Het gebrek daaraan wordt voor een deel toegeschreven aan de onbekendheid met de mogelijkheden in de eigen omgeving. Verondersteld wordt dat bekendheid met de toekomstmogelijkheden in de eigen omgeving van grote invloed is op de keuze van een opleidingsrichting. Het Economisch Programma wil er in voorzien dat jongeren bekend zijn met wat de bedrijven in Stadskanaal voor hun toekomst kunnen betekenen en daarmee de opleidingskeuze beïnvloeden. Daarbij wordt gedacht aan snuffelstages, lesprogramma's, presentaties bij scholen, bedrijfsbezoeken, open bedrijvendagen, de etalage van Stadskanaal, computergames.

Op de behoefte van de bedrijven zal worden ingespeeld door er voor te zorgen dat vooral jonge mensen, passend bij hun eigen mogelijkheden, de schoolbanken verlaten met een diploma dat past bij de vragen van de werkgevers. In samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers (triple O), zal permanent aandacht moeten zijn voor dit vraagstuk.

Naast de bestaande onderwijsvoorzieningen streeft Stadskanaal naar een verdere uitbreiding van opleidingsmogelijkheden. Daarbij past de bij gezondheidseconomie aangegeven HBO-opleiding op het gebied van verzorging, zorg en zorgtoerisme maar ook hoogwaardige technische opleidingen.

Actie

- a. In samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven in Stadskanaal wordt een programma uitgewerkt waardoor kinderen vóór het moment van hun studierichting bekend zijn met wat in de eigen omgeving wordt gemaakt en gedaan (BOTSS) ("In uitvoering").
- b. de gemeente onderzoekt en zet zich in om in overleg tussen onderwijs, overheid en ondernemers te komen tot een verbreding van de MBO-opleidingen en het realiseren van HBO onderwijs in Stadskanaal ("In uitvoering").
- c. In gezamenlijkheid met onderwijs en ondernemers worden, afgestemd op de vraag actieprogramma's ontwikkeld ter intensivering en verbetering van startkwalificaties van jongeren, stimulering van doorstroming naar tweede MBO opleidingen, vergroting van de doorstroming MBO-HBO en verbetering van de kwalificaties van herinstromers (one step up) ("In uitvoering").

5. United talents

Daar waar door adequate opleiding jong talent wordt ontwikkeld, moet ook geconstateerd worden dat er ook talent aanwezig is dat door leeftijd of andere oorzaken buiten beeld is of dreigt te raken.

Naar verwachting wonen er in en om Stadskanaal mensen die hun sporen hebben verdiend op het gebied van innovatie, technische ontwikkeling, patenten, research en development en andere thema's die van belang zijn voor met name kleinere bedrijven in het hogere technische marktsegment. Juist die bedrijven kunnen een steun in de rug

gebruiken van ervaringen van anderen. Een passende ontwikkeling van een netwerk waarbinnen dat geregeld kan worden is daarbij van belang.

Actie

- a. Stadskanaal neemt het initiatief om deze "rustende expertise" te mobiliseren en te koppelen aan de Stadskanaalster bedrijven ("Prioriteit").

6. Ontwikkeling Mercuriuspark

De gebouwen en omliggende gronden zijn particulier eigendom. Tussen de gemeente en de eigenaar is een overeenkomst gesloten om het Mercuriuspark te ontwikkelen als werkgelegenheidslocatie voor minimaal 500 arbeidsplaatsen. Het complex is gelegen op het inmiddels gerevitaliseerde bedrijfsterrein Dideldom. Voor bedrijven is een directe aansluiting mogelijk op aanwezige glasvezelinfrastructuur en op het 10 KV elektriciteitsnet. Een parkmanagementorganisatie maakt deel uit van het ontwikkelingsconcept van dit gebied. Bij de ontwikkeling van het project ligt de primaire verantwoordelijkheid bij de eigenaar.

Hoewel de huidige economische crisis de ontwikkelingsmogelijkheden remt, biedt het complex door de ligging en de volwaardige technische infrastructuur unieke mogelijkheden voor nieuwe bedrijfsactiviteiten.

Daarbij gaat, in de lijn van de gemaakte afspraken, de voorkeur uit naar die activiteiten, die ondersteunend of aanvullend zijn op de meer fijnmazige economische activiteiten die voor een belangrijk deel ontstaan zijn op basis van de expertise die aanwezig bleef na het vertrek van de Philipsvestiging. Daarbij wordt onder andere gedacht aan nieuwe en ondersteunende R&D-activiteiten. Geconstateerd moet worden dat de inzet, ondanks de goede infrastructuur, nog niet heeft geleid tot realisering van de doelstellingen.

Mochten zich bijzondere ontwikkelingen voordoen die een vergelijkbare impact hebben op de gewenste werkgelegenheid, dan zal daaraan medewerking worden verleend mits die activiteiten ten opzichte van de huidige mogelijkheden, geen onevenredige belemmering vormen voor de (metaal)bedrijven in de directe omgeving en de omliggende woonbebouwing.

Acties

- a. Voor het Mercuriuspark is het in de komende periode een kwestie van fundamentele vooruitgang op de ingeslagen weg met een opwaardering van de huidige panden of de inzet op een andere invulling met een te verwachten vergelijkbare omvang van werkgelegenheid.

7. Toerisme en recreatie

Door de gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde en Stadskanaal is een toeristisch beleidsplan opgesteld onder de naam "Compleet Westerwolde" waarin de missie en visie voor het toerisme in de Westerwoldse gemeenten als volgt is omschreven: "De gemeenten streven naar een gestructureerde groei van het dag- en verblijfsrecreatieve aanbod die bijdraagt aan een toename van de groei van werkgelegenheid en richt zich daarbij op kwaliteitsverbetering van het toeristisch product. Dit binnen de voorwaarden dat nieuwe ontwikkelingen en uitbreidingen in het landschap passen en dat er geen wildgroei plaatsvindt van diverse toeristisch-recreatieve initiatieven en ontwikkelingen." Door de Stuurgroep voor de Veenkoloniën is in het document "Verleg je grenzen in de Veenkoloniën" de toeristische visie voor dit gebied vastgelegd.

De acties vanuit dit programma zijn er op gericht om meer recreanten en toeristen aan te trekken en projecten op te zetten die aansluiten bij de pioniersgeest van de regio daarbij uitgaande van de historische ontwikkeling van het gebied.

Binnen die visies passen, de inmiddels in ganggezette, ontwikkelingen rond het miniatuur- en recreatiepark en het hippisch centrum. De verbindingzones tussen Westerwolde en De Hondsrug zijn bij uitstek geschikt om verdere projecten passend binnen die visies tot ontwikkeling te brengen.

In dat beleid past ook de ontwikkeling van het vaartoerisme en toeristische activiteiten die aansluiten op het welbevinden.

Het gebied van de Westerwoldse gemeenten presenteert zich voor de toerist met ruimte, rust en ontspanning. Dat geldt in vergelijkbare mate ook voor het gebied van de Hondsrug.

De samenwerking tussen overheid en ondernemers, die elkaar treffen binnen het toeristisch platform, vormt een goede basis om het toeristisch recreatieve product te promoten en in gezamenlijkheid nieuwe concepten te ontwikkelen. Het is zaak om dat platform te verbreden tot samenwerking in de regio. Bekeken zal worden of samenwerking met en eventueel aansluiting bij het Recreatieschap Drenthe dienstbaar kan zijn aan de ontwikkeling van het toeristisch product.

Stadskanaal en Musselkanaal liggen als een lint langs het kanaal met alle primaire stedelijke voorzieningen. Om de bezoeker langer aan het gebied te binden, ligt het voor de hand om actief op zoek te gaan naar min of meer grootschaliger dagrecreatieve voorzieningen. Daarbij ligt een directe aansluiting op de woon- en bedrijfsbebouwing voor de hand.

Passend in de visie en doelstellingen is het van belang om de voorzieningen in het kader van kleinschalige toeristische activiteiten te ondersteunen. Dat betekent enerzijds dat in het buitengebied er ruime(re) mogelijkheden moeten komen voor voorzieningen die als pleisterplaats of ontspanning kunnen dienen. Daarbij gaat het om kleinschalige horeca-activiteiten, bed en breakfast, theetuin, exposities, enz. In het in 2009 vastgestelde bestemmingsplan voor het landelijk gebied zijn daarvoor al ruimere mogelijkheden gegeven. Bij herziening van andere plannen krijgt dit onderwerp eveneens aandacht. Van alle plaatsen die kunnen dienen als rust- of pleisterplaats voor de toerist en van de dagrecreatieve voorzieningen, dient de vindbaarheid te worden vergroot.

Acties

- a. Naast het uitvoeringsprogramma dat voortvloeit uit "Compleet Westerwolde" en "Verleg je grenzen in de Veenkoloniën" zal een plan worden opgezet om de vindbaarheid van alle toeristische recreatieve elementen te vergroten, bijvoorbeeld door een verbetering van routestructuren, verwijzingen en digitale hulpmiddelen om eigen arrangementen vast te stellen ("Regionaal").
- b. Vanuit een positieve grondhouding wordt ingegaan op verzoeken om in bestemmingsplannen meer ruimte te scheppen voor aanvullende toeristisch recreatieve mogelijkheden in de bestemmingsplannen.
- c. De gemeente neemt het initiatief om de samenwerking binnen de toeristisch recreatieve sector te verbreden en te verdiepen ("Prioriteit").

8. Zuid-Groningen

Agribusiness

Het Bedrijvenpark Zuid-Groningen kan verder ontwikkeld worden door een versterking van de agribusinesscluster. Er wordt geïnvesteerd in verwerking van hoogwaardige landbouwproducten door bioraffinage. In de omgeving van het bedrijvenpark worden grootschalige (veehouderij)boerderijen met nauwe samenwerking met de agribusiness realisatiemogelijkheden geboden. Het betrekken van ketenpartners hierbij, vergroot de kansen doordat bijvoorbeeld reststromen optimaal benut kunnen worden.

Het Bedrijvenpark Zuid-Groningen maakt ook op basis van het provinciaal economisch beleid deel uit van de economische kernzone en wordt aangeduid als algemeen bedrijfsterrein met een accent op agribusiness.

Het terrein ligt voor wat betreft het thans operationele gedeelte, op het grondgebied van de gemeente Vlagtwedde. Het plan voorziet er in eerste instantie in om Avebe de ruimte en mogelijkheden te geven voor de ontwikkeling en het aantrekken van ondersteunende bedrijven. Daarmee zijn de ontwikkelingskansen ook nauw verbonden met de ontwikkelingen van Avebe. In de Stichting Bedrijvenpark Zuid-Groningen is geconstateerd dat aan het succes van het bedrijvenpark aanmerkelijk kan worden

bijgedragen door bedrijven die zich specialiseren in grootschalige dierenhouderij. Mede op grond van provinciaal beleid zijn daarvoor op dit moment nauwelijks mogelijkheden.

Vanuit de Gebiedsopgave voor de Veenkoloniën wordt onderzocht of het aantrekken en ontwikkelen van bedrijfsactiviteiten, die kunnen worden gekenmerkt als agribusiness, kansen hebben.

Geconstateerd moet worden dat het eigendom van het park in handen is van drie partijen met een vergelijkbare doelstelling. Het is zaak de belangen van partijen af te stemmen en zo mogelijk te komen tot een gezamenlijke verkoop en acquisitieorganisatie binnen het Bedrijvenpark Zuid-Groningen.

Omdat Zuid-Groningen onderdeel is van de economische kernzone, is afstemming en samenwerking met de NOM noodzakelijk om toegang te krijgen tot internationale acquisitiekanalen. Daarbij ligt het voor de hand om als unic sellingpoint het aanbod van water van zeer hoge kwaliteit uit te dragen. Deze productiefactor sluit aan bij de gewenste ontwikkeling in de agribusiness.

Die ontwikkeling wordt voor een beperkte tijd ondersteund. Voor Zuid-Groningen is het aantrekken van stuwende bedrijfsactiviteiten op dit deel van de economische kernzone van groot belang voor de werkgelegenheid en de leefbaarheid van het gebied. Het versterken van de agribusiness naast deze belangrijke Avebe-vestiging is daarbij een optie, maar dient ook verlaten te worden indien die niet op een termijn van enkele jaren tot resultaat kan leiden. In dat geval dient het bedrijvenpark ontwikkeld te worden in de lijn van het POP als algemeen bedrijvenpark.

Acties

- a. Vooral nog wordt met het genomen initiatief op basis van de gebiedsopgave en de Agenda voor de Veenkoloniën volstaan ("Regionaal").
- b. Er wordt gestreefd naar een verkoop- en acquisitieorganisatie voor Zuid-Groningen die mede gericht is op internationale acquisitiekanalen.

9. Ontwikkeling bestaande bedrijven

Eigen bedrijven zijn de motor

Gedurende de gefaseerde afbouw van Philips hebben zich bedrijven ontwikkeld waarin de opgebouwde expertise en technologie vanuit de Philipstijd een nieuw elan heeft gekregen.

Met een aantal toeleveringsbedrijven van Philips heeft zich daardoor een fijnmaziger bedrijfsstructuur ontwikkeld op het gebied van o.a. de fijnmetaal. Het is daarbij gelukt een belangrijk gedeelte van de bedrijfsactiviteiten en de werkgelegenheid voor Stadskanaal en omgeving te behouden en een nieuw perspectief te geven. De kracht en kern van het bestaande bedrijfsleven ligt nu in een breed samengesteld midden- en kleinbedrijf.

Door deze ontwikkeling is Stadskanaal minder afhankelijk geworden van één bedrijf. Een bijkomend effect is overigens dat kleinere bedrijven veelal minder mogelijkheden hebben om te investeren in innovatie en research en development. De veilig gestelde expertise en werkgelegenheid op dit gebied verdient extra ondersteuning waar het gaat om R&D en innovatie. Met het bedrijfsleven zal worden gezocht naar een manier waarop dat element in gezamenlijkheid kan worden versterkt en ontwikkeld. Het spreekt voor zich dat een dergelijke aanpak ook ten behoeve van andere bedrijfstakken dan de fijnmetaal en techniek en in andere branches kan worden ingezet.

Daarbij kan aansluiting gezocht worden bij het voorstel in het kader van de Toekomstvisie om jaarlijks een bedrag ter beschikking te stellen voor een pionierspot waarop mensen met een gedurfd idee, dat voor Stadskanaal van waarde is, een beroep kan worden gedaan.

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid is erop gericht om in een open en transparant systeem gelijke kansen te geven aan het bedrijfsleven. Planning en strikte eisen kunnen er ook toe leiden dat bedrijven of groepen van bedrijven feitelijk in een nadeliger positie komen. Daar waar er een gezamenlijk belang ligt van overheid en bedrijfsleven om bedrijfsactiviteiten in Stadskanaal te behouden en uit te breiden, is het van belang dat de gemeente bij de planning van werken, aanbestedingen en inkoop voorkomt dat plaatselijke en regionale bedrijven nadelen ondervinden van het gemeentelijk beleid. Met het georganiseerde bedrijfsleven (MKB, VNO/NCW en Kamer van Koophandel), zal worden nagegaan of en zo ja op welke onderdelen bijstelling van het huidige beleid gewenst is.

Daarbij houdt de gemeente zich aan op dat punt geldende regels en eisen van een goede prijs-kwaliteitsverhouding.

Voor de bedrijven is het van groot belang om tijdig te kunnen beschikken over goed gekwalificeerd personeel. Van de zijde van de overheid kan in samenwerking met o.a. UWV WERKbedrijf, het Noordepoortcollege en Wedeka in het kader van het "Werkplein Stadskanaal" een goede bijdrage worden verleend aan de afstemming tussen vraag en aanbod en het bieden van persoonlijke begeleiding en ondersteuning. Op diverse manieren wordt ruimte gegeven voor de combinaties van werken en wonen. Daarvoor wordt onder andere op het Bedrijvenpark Stadskanaal de mogelijkheid gegeven om bedrijven met een bedrijfswoning te realiseren. Tot nu toe worden in alle bestemmingsplannen randvoorwaarden opgenomen die betrekking hebben op de verhouding tussen het oppervlak voor wonen en oppervlak voor bedrijfsactiviteiten. Op de bedrijfsterreinen moet de oppervlakte bedrijfsruimte dubbel zo groot zijn dan de oppervlakte van de woning en in plannen met een woonbestemming is slecht 50 m² voor bedrijfsactiviteiten mogelijk. Daarmee wordt onvoldoende ingespeeld op behoeften uit de markt. In het belang van de economische ontwikkeling, dient er, op nader aan te geven locaties in Stadskanaal, de mogelijkheid te zijn om in elke oppervlakteverhouding tussen wonen en werken aan ondernemers een aanbod te kunnen doen.

Het bestemmingsplan voor het Bedrijvenpark Stadskanaal is zowel voor wat betreft de inhoud als juridisch verouderd en zal weer geactualiseerd moeten worden. Tenzij gebruikgemaakt wordt van uitzonderingsbepalingen, kunnen in sommige gevallen de eigen bedrijven niet worden gefaciliteerd. Het bestemmingsplan dient daarom te worden herzien.

Geconstateerd moet worden dat een belangrijk deel van de werknemers uit Stadskanaal elders worden ingezet. Dat geldt voor een belangrijk deel voor bedrijven in de bouwsector, de weg- en waterbouw en bedrijven als bijvoorbeeld Frans Nooren. Deze bedrijven en hun werknemers blijven belangrijk voor de leefbaarheid en voorzieningenniveau van Stadskanaal.

Duurzame bedrijfsontwikkeling zit min of meer in de veenkoloniale genen. Zo ontwikkelde Zuid-Groningen zich tot een industriële samenwerkingsvorm waarbij een uitwisseling van energie, water en grondstoffen een blijvend voordeel voor de bedrijven oplevert en winst voor een duurzame samenleving. Aansprekend zijn ook de ontwikkelingen bij bedrijven die actief zijn in de verwerking en hergebruik van afvalstoffen en het stimuleren van het gebruik van nieuwe brandstoffen. De stimulering van het beleid dat verwerkt is in verschillende actieprogramma's, onder andere vanuit de Agenda voor de Veenkoloniën en het parkmanagement, wordt voortgezet.

Parkmanagement wordt gezien als een belangrijk instrument om het samenwerkende bedrijfsleven meer invloed te geven op de kwaliteit en het beheer van de eigen bedrijfsomgeving. Stadskanaal is bereid in vergaande mate, binnen afgesproken kwaliteitsafspraken, bevoegdheden over het beheer over te dragen. De druk door regelgeving is een permanent punt van aandacht. Een eerder voorgenomen actie om te dereguleren, wordt omgezet in concreet beleid.

Acties

- a. De bestemmingsplannen voor het Bedrijvenpark Stadskanaal en Dideldom worden herzien.
- b. In gezamenlijkheid met het bedrijfsleven wordt een actieplan voor innovatie, research en development opgezet en ondersteund ("Prioriteit").
- c. Er wordt een pionierspot ingesteld ("Prioriteit").
- d. De gemeente neemt het initiatief voor een Stadskanaalster ondernemerscollectief of ambassadeursnetwerk dat een prominente rol zal spelen bij het versterken van bedrijfsactiviteiten in Stadskanaal ("Prioriteit").
- e. In overleg met het georganiseerde bedrijfsleven worden voorstellen voorbereid om de bestaande interne inkoop- en aanbestedingsregels te ontdoen van belemmeringen van kansen voor het plaatselijke en regionale bedrijfsleven ("Prioriteit").
- f. Er worden nieuwe locaties voor wonen/werken aangewezen en ontwikkeld zodat voor elke gewenste verhouding tussen wonen en werken aanbod wordt gecreëerd.
- g. Het dereguleringsprogramma wordt versneld doorgezet ("In uitvoering").

10. Centrum met uitstraling

Uitgangspunt voor de verdere opwaardering van het centrum van Stadskanaal en Musselkanaal is vastgelegd in de Detailhandelsstructuurvisie. Dat is uitgemond in een ontwikkelingsvisie en een maatregelpakket. De op handen zijnde herinrichting van de Hoofdstraat en de herstructurering van het centrum van Musselkanaal zijn daarvan onderdelen.

Gezamenlijke inspanningen om de concurrentiekracht en uitstraling van het centra te vergroten, verdienen bijzondere aandacht. Behoud en verbetering van de kwaliteit van de omgeving en van voorzieningen die de bruikbaarheid van de openbare ruimte ondersteunen, dienen hand in hand te gaan met activiteiten.

De instelling van de BIZ wordt van belang geacht om daarmee de basis te leggen voor een versterkte verantwoording, van de ondernemers in het centrumgebied, voor de uitstraling en het gebruik van de ruimte binnen het centrumgebied.

Het is de wens van de gemeente om samen met de ondernemers de centrumgebieden te ontwikkelen tot centra met attracties en aantrekkingskracht. Daarbij zou met name gedacht kunnen worden aan die gevallen waarin de attractieve waarde van een evenement of voorziening de uitstraling van de gemeente Stadskanaal bovenregionaal tot uitdrukking wordt gebracht.

De Toekomstvisie 2025 geeft aan dat de gemeente als hoofdstad van de Veenkoloniën streeft naar het organiseren van een tweejaarlijks congres over Pionieren in de Praktijk. Daarbij wordt er op een onorthodoxe wijze met inwoners en bezoekers, een promotiecampagne "Pionieren, dat doe je gewoon in Stadskanaal" ontwikkeld.

Acties

- a. Met de ondernemers worden afspraken gemaakt over een verdere vermindering van regels op het gebied van beheer, gebruik en inrichting van het centrumgebied.
- b. Om de attractiviteit van het centrum te vergroten, worden bij de entrees markeringen toegevoegd en komt er een activiteitenkalender.
- c. Daar waar de gemeente zich als hoofdstad van de Veenkoloniën wenst te profileren, wordt in samenwerking met de ondernemers een project ontwikkeld in het centrum met bovenregionale uitstraling.

11. Gezondheidseconomie

De Gezondheidseconomie wordt algemeen gezien als een kansrijke. Daarbij kan het voor Stadskanaal onder andere om de uitbouw van faciliteiten rond het Refaja Ziekenhuis gaan.

Het Refaja Ziekenhuis blijft voor de gezondheidszorg in Stadskanaal en de regio een belangrijke voorziening. De aanwezigheid van een goed functionerend ziekenhuis is daarnaast een belangrijk onderdeel van de basisvoorzieningen en daarmee een vestigingsfactor. Geconstateerd is dat de keuze voor een bepaald ziekenhuis enerzijds wordt bepaald door de kwaliteit van de specialisten en de dienstverlening, maar daarnaast voor de reistijd voor patiënt en bezoeker en het gemak waarmee gebruikgemaakt kan worden van een ziekenhuis.

Voor wat betreft de invloed van de gemeenten, kan en moet er voor gezorgd worden dat de bereikbaarheid van excellente kwaliteit is. Het ziekenhuis kan daarnaast rekenen op maximale steun en lobby waar het gaat om het verbeteren van de kwaliteit en mogelijkheden.

Naar verwachting zal de combinatie tussen kwalitatief hoogwaardige woonvormen, zorg en ondersteuning een goede mogelijkheid bieden om enerzijds de mensen met ruimere financiële mogelijkheden aan Stadskanaal en de regio te binden en anderzijds nieuwe werkgelegenheid in de zorg te creëren. Het is van belang in den lande aanwezige voorbeelden om te zetten in initiatieven die passen in Stadskanaal. Voor optimale gezondheidsvoorzieningen is het van belang om de 1^e en 2^e lijns gezondheidszorg zo goed mogelijk te ontwikkelen. In dit kader wordt door marktpartijen (projectontwikkelaars en investeerders) een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om in het centrum van Stadskanaal een gezondheidsboulevard te ontwikkelen. Daarbij wordt gekeken naar alle daarvoor in aanmerking komend aanbod, de bevolkingsontwikkeling en te verwachten ontwikkelingen in dit deel van de markt. Wanneer dit onderzoek positief uitvalt, dienen initiatieven tot uitvoering te worden ondersteund.

Acties

- a. In samenwerking met het Refaja Ziekenhuis wordt een plan uitgewerkt om de comfortabele bereikbaarheid te vergroten.
- b. Er komt een haalbaarheidsstudie naar de mogelijkheden van wonen met zorg en ondersteuning.

12. Plattelandseconomie en economische ondersteuning vanuit de linten

Een even belangrijke factor is het benutten van de mogelijkheden die er zijn in de lintbebouwing. Van oudsher de belangrijkste dragers van de economische ontwikkeling van het gebied. Er is in het verleden gekozen voor een beleid dat beoogd bedrijfsactiviteiten te concentreren op de bedrijfsterreinen en de linten te bestemmen voor wonen. Daar waar het gaat om grootschalige bedrijfsvestigingen, overlast voor de omgeving en het belang van bedrijven om zich te concentreren op de goed geoutilleerde bedrijvenparken, blijft dat beleid in stand.

Voor de ontwikkeling van kleinschaliger activiteiten, waarbij er een directe relatie is tussen het wonen van de ondernemer en zijn of haar bedrijf, dient het beleid te worden genuanceerd. Met de verbetering van de technologische mogelijkheden en een grotere vraag naar combinaties van wonen en werken, ligt in Stadskanaal die infrastructuur vanuit de historie gereed om opnieuw te worden benut. Stadskanaal biedt daarmee ruime kavels, ruime woningen en de gelegenheid om daar ook te ondernemen.

In Stadskanaal vindt u een baan en vindt uw partner ruimte voor de eigen activiteiten bij de woning. Indien en voor zover aanwezig zullen de beperkingen ten aanzien van het gebruik van ruimten in en bij woningen ten behoeve van bedrijfsactiviteiten, die geen overwegende hinder voor de directe omgeving inhouden, worden opgeheven. Bijgebouwen zullen ten behoeve van bedrijfsactiviteiten met behoud van het karakter van de lintbebouwing, uitgebreid moeten kunnen worden. Daarmee wordt het kanaal van Stadskanaal-Noord tot en met Musselkanaal een belangrijke drager van de economie.

Acties

- a. Bij de aanpassing van de bestemmingsplannen wordt rekening gehouden met ruimere mogelijkheden voor aan huis verbonden en kleinschalige bedrijfsactiviteiten ("In uitvoering").
- b. Stadskanaal bereidt, indien mogelijk in samenwerking met de buurgemeenten, een presentatie voor waarbij de combinatie "u woont hier ruim en u hebt uw bedrijfsactiviteiten bij de woning" als acquisitie-item wordt ingezet ("Prioriteit").

Interne organisatie

De gemeente Stadskanaal kenschetst de visie op de eigen organisatie als onderscheidend in haar externe dienstverlening door kwaliteit, integraliteit en strategisch vermogen. De organisatie staat daarbij voor een efficiënte en effectieve uitvoering in een cultuur van openheid, betrokkenheid en creativiteit.

Creativiteit openbaart zich in pionierschap. De gemeente Stadskanaal en haar medewerkers geloven in eigen kracht en stellen deze in dienst van de burgers. Men handelt vanuit een sfeer waarin alles mogelijk is en ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. In het bestuursprogramma is dat omschreven als een "ja, tenzij"- instelling. Vanuit die visie wil de gemeente partner zijn bij het behouden en ontwikkelen van bedrijfsactiviteiten. Dat vraagt van de organisatie en haar medewerkers een gespitsheid op de economische effecten en het imago van de gemeente bij het handelen.

De gemeente Stadskanaal heeft samen met de gemeente Vlagtwedde de visie op dienstverlening 2009 – 2015 vastgelegd en beoogt in 2015 een Klant Contact Centrum (KCC) te hebben ingericht waar alle overheidsvragen kunnen worden beantwoord. Aanvullend op de landelijke visie gaan de gemeenten uit van de logica van de klant. Optimaal klant-, vraag- en servicegericht.

Aanvullend op een KCC beschikt de gemeente over een bureau bedrijfsleven als rechtstreeks aanspreekpunt voor het bedrijfsleven. Accountmanagers van dat bureau zijn, voor de bedrijven, verantwoordelijk voor een adequate begeleiding en interne afstemming.

Daar waar acquisitie en benutting van nieuwe kansen voor bedrijfsactiviteiten prioriteit is en blijft, zorgt Stadskanaal voor een adequate bezetting van die post. Ingevoerd in een breed netwerk kan van daaruit gewerkt worden aan het stimuleren en aantrekken van nieuwe bedrijvigheid.

Citymarketing vraagt om de invulling van een adequaat pr- en promotiebeleid. De organisatie zal daarop zijn ingericht. Daarbij kan aansluiting worden gezocht of dient in ieder geval afstemming te worden bereikt met de activiteiten die worden uitgevoerd door een mogelijk nog ten laste van de BIZ aan te stellen citymanager indien tot de invoering van de BIZ in het centrum wordt besloten.

Op deze wijze ontstaat een drieluik waarbij pr en promotie, accountmanagement en meer extern gerichte ontwikkeling en acquisitie elkaar aanvullen in een bedrijfscultuur waarin de economische ontwikkeling een centrale plaats vervult.

Zolang de ondernemers de aangegeven doelstellingen nog niet als adequaat in-uitgevoerd beschouwen, is er reden te werken aan verbeteringen. Uit de tijdens de ondernemersbijeenkomst gehouden indicatieve peiling moet worden gesteld dat doelen nog niet zijn bereikt.

Actiepunt

- a. werken aan en verbetering van een klant-, vraag- en servicegerichte organisatie ("In uitvoering").

Verantwoording

Dit Economisch Programma steunt op beleidsstukken die inmiddels zijn vastgesteld of in bewerking zijn. Bij de totstandkoming daarvan is en wordt er extern overleg gevoerd en is en wordt gezocht naar draagvlak binnen de eigen organisatie en extern.

Bij de totstandkoming van de Toekomstvisie 2025 is in een interactief proces een product tot stand gekomen dat kan rekenen op voldoende draagvlak vanuit de organisatie, het bestuur en de samenleving.

Ten behoeve van het concept van dit Economisch Programma is met een aantal ideeënrijke ondernemers een gesprek gevoerd om de wensen aan te scherpen. Voorts is geput uit de Toekomstvisie 2025, waar een aantal richtinggevende uitspraken voor de economische nota uit volgt. In deze nota zijn quotes die naar voren kwamen in gesprekken met betrokkenen en die onderlijnen van datgene wat van meerdere kanten zo werd gezien. Geen wetenschappelijke basis of een meerderheidsstandpunt van de inwoners van Stadskanaal, maar wel belangrijk voor het leggen van de juiste accenten.

Voor afstemming en inbreng van de ondernemers is in Stadskanaal op 16 februari 2010 een ondernemersbijeenkomst gehouden. De deelnemers hebben vooraf een concept versie van het Economisch Programma ontvangen. Aan de hand van stemmingen over stellingen, die het algemene karakter van de actiepunten betroffen, is getoetst of er in algemene zin draagvlak bestond voor de richting die is gekozen.

Van de zijde van de Kamer van Koophandel, MKB Noord en VNO-NCW zijn de voorstellen tijdens die bijeenkomst van commentaar voorzien mede tegen het licht van o.a. de Regiovisie "Noorderlicht" van de Kamer van Koophandel.

Ook is door middel van een peiling inzicht verkregen in de prioriteitstelling die er leefde bij de aanwezigen.

Geconcludeerd kan worden dat het Economisch Programma in belangrijke mate aansluit en uitvoering kan geven aan de intenties, zoals die zijn verwoord in de Regiovisie "Noorderlicht". Ook van de zijde van MKB en VNO-NCW is aangegeven dat de juiste thema's zijn aangegeven.

Ten aanzien van de volgende onderwerpen is een reactie in deze verantwoording op zijn plaats.

Onderwijs:

De wensen ten aanzien van het onderwijs zijn voor een belangrijk deel overgenomen uit de Toekomstvisie 2025. Tijdens de bijeenkomst bleek dat de aanwezigen een bredere insteek wenselijk achten zowel ten aanzien van de technische opleidingen als opleidingen op het gebied van gezondheidszorg en verzorging.. Ook wordt een hoge prioriteit toegekend aan de juiste afstemming tussen onderwijs, overheid en ondernemers.

Ten aanzien van de afstemming tussen overheid, onderwijs en ondernemers is, compact, maar wel gerelateerd aan de bestaande initiatieven het nodige aangegeven in het Economisch Programma, onder andere bij de onderdelen “anti braindrain”.

Ambities en kosten:

Van verschillende zijden zijn opmerkingen gemaakt over de ambities in relatie tot de kosten en het budget dat naar verwachting, mede ten gevolge van de op handen zijnde bezuinigingen, beschikbaar zal zijn. De geplaatste kanttekeningen zijn juist.

Er is bij de opstelling van dit Economisch Programma geen begroting van de kosten overgelegd. Er is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Voor wat betreft de inzet op imagoverbetering wordt aangesloten bij bestaande acties en programma’s (bijvoorbeeld de promotiecampagne “de Slimme Stap”);
- er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij datgene wat al bestaand beleid is en in de dagelijkse uitvoering kan worden meegenomen (bijvoorbeeld de activiteiten op het gebied van aanpassing van de regelgeving);
- er is aangegeven in welke richting een ontwikkeling gewenst wordt geacht en daarvoor moet per onderdeel nog een plan van aanpak komen.

Voor de laatste onderdelen moet ook nog een raming van de kosten plaatsvinden en zal te zijner tijd wellicht budget beschikbaar moeten komen.

Een alternatief waarbij verdergaande uitvoeringsplannen en exactere ramingen voor onderdelen zouden moeten worden uitgewerkt, zou nu de samenhang uit het programma halen. Daarmee is er mogelijk en wellicht waarschijnlijk een spanning geaccepteerd tussen de ambities en de middelen. Of dat zou moeten leiden tot een zwaardere claim op middelen of een wat beperktere inzet op een bepaald onderwerp is door de keuze die is gemaakt nu niet aan te geven.

Acquisitie of bestaande bedrijven:

Er zijn vragen gesteld over de juiste balans tussen de inzet voor het bestaande bedrijfsleven en de acquisitie. De absolute basis van het Economisch Programma is de inzet en het koesteren van het bestaande bedrijfsleven. Vooral voor de bestaande bedrijven moeten alle elementen kloppen. Het beleid op dat punt komt in vrijwel alle hoofdstukken terug b.v. waar het gaat om de omgevingsfactoren als bereikbaarheid en onderwijs, de samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven, het ontwikkelen van vestigings- en uitbreidingsmogelijkheden en een op klantgerichtheid ingerichte organisatie.

In het hoofdstuk “bestaande bedrijven” is aanvullend daarop een aantal onderwerpen aangegeven dat niet past onder de andere hoofdstukken en zich meer specifiek richt op verschillende thema’s voor de bestaande bedrijven. Naar ons oordeel is daarmee een goede balans bereikt.

(Culturele) voorzieningen:

Van een aantal zijden is gewezen op het belang van de aanwezigheid en ontwikkeling van (culturele) voorzieningen als één van de belangrijkste omgevingsfactoren. Terecht wordt op dat belang gewezen. De Nota Cultuurbeleid gemeente Stadskanaal (Cultuur in Kanalen) is nog steeds uitgangspunt van beleid. In de samenvatting van de beleidsvoornemens is een

overzicht gegeven van een breed scala aan aandachtspunten op cultureel gebied. De daarin gegeven beleidslijnen zijn, voor zover het gaat om de relaties naar het Economisch Programma, voldoende actueel. Met name de aanwezigheid van een goed geoutilleerd theater is van belang voor het economisch klimaat. De tekst van het Economisch Programma is bij de aangegeven omgevingsfactoren aangepast.

Prioriteitstelling:

Tijdens de bijeenkomst is in het bijzonder aandacht gevraagd voor de prioriteitstelling. Met overgrote meerderheid is aandacht gevraagd voor de verbetering van de verbindingen. En speciaal de noodzakelijke goede aansluiting op de N33, een treinverbinding naar Groningen en naar Emmen en het verbeteren van het busvervoer (70,4%). Ook verbetering van de verkeerscirculatie is een punt van aandacht (40,7%).

Een derde of meer van de ondernemers dat deelnam aan de ondernemersbijeenkomst stelde dat prioriteit moet worden verleend aan:

Het koesteren van het bestaande bedrijfsleven (72,2%), Imagoverbetering (70,4%), bijstelling aanbestedingsbeleid (57,4%), verbeteren van vakonderwijs (48,1%), HBO-opleiding (53,7%), steun aan jonge ondernemers (40,7%), acquisitie toerisme (33,3%), watertoerisme (33,3%).

Ondernemersquotes:

Quote: "Hebben wij ooit door het opwerpen van blokkades iets behouden of ontwikkeld? Ga je door te remmen ooit vooruit? "Mag niet" heeft nog nooit iets opgeleverd".

Quote: "Stadskanaal moet zich profileren buiten de regio. Bedrijvencontactdagen is te dichtbij. Die bezoekers weten wel waar Stadskanaal ligt. Het kan kloppen dat maar 5% buiten de regio verhuist, maar dat is nog aanzienlijk genoeg om daar op in te spelen".

Quote: Prognose CBS van krimp van 2,5% en groei van 2,5% is een giga uitdaging om te eindigen op 2,5 + "Als wij op de kont blijven zitten, zorgen wij zelf wel voor het voldoen aan de krimpprognoses".

Quote: "Wij moeten de ruggengraat (middelgroep en hoger opgeleiden) maximaal faciliteren om hier te blijven en/of te komen. Voor elke levensfase voldoen aan de basisbehoeften".

Quote: "Suggestie om denktank met slagkracht te formeren die ingezet wordt voor conceptontwikkeling, acquisitievoorbereiding en begeleiding".

Quote: "Wat vindt u van de braindrain? Het is te waarderen dat het westen eindelijk overtuigd raakt van de kwaliteiten van onze jongeren! Vladimir Poetin".

Quote: "Mercuriuspark is gedateerd, platschuiven of fundamentele upgradering van gebouwen en terreinen".

Quote: "Er is over-enthousiasme voor toeristische mogelijkheden. Het ontbreekt hier aan een stevige dagattractie om mensen meerdere dagen aan de regio te binden".

Quote: "Drempelverlagende maatregelen om horeca-activiteiten in het buitengebied toe te staan en dat te promoten, zou topaandacht moeten krijgen (verlevendiging, de toerist kan vrijwel nergens terecht)".

Quote: "Agribusiness kan goed zijn, maar een acquireur met een uitgebreid netwerk en overtuigende aanpak is de enige mogelijkheid om dit van de grond te krijgen".

Quote: "Er zijn teveel belemmeringen voor bedrijfsvestiging op bedrijvenparken (bijvoorbeeld in de hoek van persoonlijke verzorging, beperking van kantoorfuncties)".

Quote: "Bij inrichting van openbare ruimte is het kijken naar design prima, maar een check op bruikbaarheid is vitaal voor het welslagen".

Quote: "Stadskanaal heeft jaarlijks de mooiste kerstverlichting van Nederland".

Quote: "Kansen liggen in de organisatie op menselijke maat en specialisatie".

Quote: "Voor linten en buitengebied zou gestuurd moeten worden op kwaliteit van gebouwen en erfinrichting en niet op functies. Kleinschalige bedrijfsactiviteiten in combinatie met wonen toestaan. Op dit moment wordt "mag niet" met hoofdletters geschreven. Gemiste kans en leidt tot neergaande spiraal".

Quote: "Ruim toestaan van bedrijfsactiviteiten zou tot problemen kunnen leiden als overlast en milieu? Durf die spanning maar aan; alles beter dan verpaupering. Leegstand is dodelijk. Wij moeten het juist voor een belangrijk deel van de huismussen hebben".

Quote: "Sterke interne missie voor economie en werkgelegenheid in de ambtelijke organisatie is strikt noodzakelijk".

Quote: "Wat wij nodig hebben is een visie op wat wij willen en iemand die dat op een gepassioneerde wijze kan verkopen".

Samenvattende Actielijst Economisch Programma 2010

1. *Pr en Citymarketing*

Actie

- a. In aansluiting en voor zover mogelijk als onderdeel van het project "de slimme stap" wordt een Pr en Marketingplan gemaakt op basis waarvan, met gebruikmaking van nieuwe media en websites ("Regionaal" "Prioriteit").
- b. met de eerdere initiatiefnemers zal overlegd worden over een mogelijke vernieuwde opzet van de Etalage van Stadskanaal ("Prioriteit").

2. *Investeren in bedrijventerreinen*

Actie

- a. Onderzocht zal worden op welke wijze, bijvoorbeeld door een residuele grondprijsberekening, middelen gereserveerd kunnen worden om het economisch programma financieel te steunen en versnelling daarvan buiten de reguliere inzet van middelen mogelijk te maken ("Regionaal").
- b. De aanbevelingen ten aanzien van profilering en randvoorwaarden voor een succesvolle aanpak voor uitbreiding van bedrijfsactiviteiten zullen worden overgenomen bij de concreet te nemen acties zoals in dit programma verwoord ("Regionaal").

3. *Acquisitie van bedrijven*

Acties

- a. Stadskanaal zorgt voor een op acquisitie toegesneden organisatie ("In uitvoering").
- b. In overleg met ondernemers worden afspraken gemaakt op welke wijze ondernemers of samenwerkingsverbanden van ondernemers kunnen worden ingezet bij acquisities ("Prioriteit").
- c. Stadskanaal zorgt voor een platform waar bedrijven, talent en netwerkers elkaar een aantal keren per jaar op inhoud en relatie kunnen treffen (tapas borrel) ("Prioriteit").

4. *Anti braindrain*

Actie

- a. In samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven in Stadskanaal, wordt een programma uitgewerkt waardoor kinderen vóór het moment van hun studierichting bekend zijn met wat in de eigen omgeving wordt gemaakt en gedaan (BOTSS) ("In uitvoering").
- b. De gemeente onderzoekt en zet zich in om in overleg tussen onderwijs, overheid en ondernemers te komen tot een verbreding van MBO-opleidingen en het realiseren van HBO onderwijs in Stadskanaal ("In uitvoering").
- c. In gezamenlijkheid met onderwijs en ondernemers worden, afgestemd op de vraag, actieprogramma's ontwikkeld ter intensivering en verbetering van startkwalificaties van jongeren, stimulering van doorstroming naar tweede MBO-opleidingen, vergroting van de doorstroming MBO-HBO en verbetering van de kwalificaties van herinstromers (one step up) ("In uitvoering").

5. *United talents*

Actie

- a. Stadskanaal neemt het initiatief om deze "rustende expertise" te mobiliseren en te koppelen aan de Stadskanaalster bedrijven ("Prioriteit").

6. *Ontwikkeling Mercuriuspark*

Acties

- a. Voor het Mercuriuspark is het in de komende periode een kwestie van fundamentele vooruitgang op de ingeslagen weg met een opwaardering van de huidige panden of de inzet op een andere invulling met een te verwachten vergelijkbare omvang van werkgelegenheid.

7. *Toerisme en recreatie*

Acties

- a. Naast het uitvoeringsprogramma dat voortvloeit uit "Compleet Westerwolde" en "Verleg je grenzen in de Veenkoloniën" zal een plan worden opgezet om de vindbaarheid van alle toeristische recreatieve elementen te vergroten, bijvoorbeeld door een verbetering van routestructuren, verwijzingen en digitale hulpmiddelen om eigen arrangementen vast te stellen ("Regionaal").
- b. Vanuit een positieve grondhouding wordt ingegaan op verzoeken om in bestemmingsplannen meer ruimte te scheppen voor aanvullende toeristisch recreatieve mogelijkheden in de bestemmingsplannen.
- c. De gemeente neemt het initiatief om de samenwerking binnen de toeristisch recreatieve sector te verbreden en te verdiepen ("Prioriteit").

8. *Zuid-Groningen*

Acties

- a. Vooralsnog wordt met het genomen initiatief op basis van de gebiedsopgave en de Agenda voor de Veenkoloniën volstaan ("Regionaal").

Er wordt gestreefd naar een verkoop- en acquisitieorganisatie voor Zuid-Groningen die mede gericht is op internationale acquisitiekanalen.

9. *Ontwikkeling bestaande bedrijven*

Acties

- a. De bestemmingsplannen voor het Bedrijvenpark Stadskanaal en Dideldom worden herzien.
- b. In gezamenlijkheid met het bedrijfsleven wordt een actieplan voor innovatie, research en development opgezet en ondersteund ("Prioriteit").
- c. Er wordt een pionierspot ingesteld ("Prioriteit").
- d. De gemeente neemt het initiatief voor een Stadskanaalster ondernemerscollectief of ambassadeursnetwerk dat een prominente rol zal spelen bij het versterken van bedrijfsactiviteiten in Stadskanaal ("Prioriteit").
- e. In overleg met het georganiseerde bedrijfsleven, worden voorstellen voorbereid om de bestaande interne inkoop- en aanbestedingsregels te ontdoen van belemmeringen van kansen voor het plaatselijke en regionale bedrijfsleven ("Prioriteit").
- f. Er worden nieuwe locaties voor wonen/werken aangewezen en ontwikkeld zodat voor elke gewenste verhouding tussen wonen en werken aanbod wordt gecreëerd.
- g. Het dereguleringsprogramma wordt versneld doorgezet ("In uitvoering").

10. *Centrum met uitstraling*

Acties

- a. Met de ondernemers worden afspraken gemaakt over een verdere vermindering van regels op het gebied van beheer, gebruik en inrichting van het centrumgebied.
- b. Om de attractiviteit van het centrum te vergroten, worden bij de entrees markeringen toegevoegd en komt er een activiteitenkalender.

- c. Daar waar de gemeente zich als hoofdstad van de Veenkoloniën wenst te profileren, wordt in samenwerking met de ondernemers een project ontwikkeld in het centrum met bovenregionale uitstraling.

11. *Gezondheidseconomie*

Acties

- a. In samenwerking met het Refaja Ziekenhuis wordt een plan uitgewerkt om de comfortabele bereikbaarheid te vergroten.
- b. Er komt een haalbaarheidsstudie naar de mogelijkheden van wonen met zorg en ondersteuning.

12. *Plattelandseconomie en economische ondersteuning vanuit de linten*

Acties

- a. Bij de aanpassing van de bestemmingsplannen wordt rekening gehouden met ruimere mogelijkheden voor aan huis verbonden en kleinschalige bedrijfsactiviteiten ("In uitvoering").
- b. Stadskanaal bereidt, indien mogelijk in samenwerking met de buurgemeenten, een presentatie voor waarbij de combinatie "u woont hier ruim en u hebt uw bedrijfsactiviteiten bij de woning" als acquisitie-item wordt ingezet ("Prioriteit").

13. *Interne organisatie*

Actie

- a. Werken aan en verbetering van een klant-, vraag- en servicegerichte organisatie ("In uitvoering").

Bijlage 1

Toekomstvisie 2025

De voor het Economisch Programma van belang zijnde passages.

Ambities en doelen: de hoofdstad van de Veenkoloniën

In de Toekomstvisie 2000 werd de centrale ambitie van Stadskanaal als volgt omschreven: "Stadskanaal wil zich ontwikkelen tot een excellente woongemeente met durf:

- die haar inwoners goed onderwijs, alle zorg die zij nodig hebben, veiligheid en welzijnsmogelijkheden biedt;
- waarin middelgrote en kleine bedrijven floreren;
- die goed bereikbaar is en mede daardoor haar regiofunctie verbetert;
- waar toerisme en recreatie speerpunten zijn, met als mogelijk pareltje "durfsport".

Uitgangspunt was dat een goed woon- en leefklimaat wordt bepaald door versterking van het drieluik: sociaal, fysiek/ruimtelijk en economisch.

Deze lijn wordt vastgehouden en versterkt doorgezet. De gemeente heeft een regierol in zaken op de agenda zetten, faciliteren en initiëren/mee-investeren daar waar het niet vanzelf tot stand komt. Het gaat dan om stimuleren, creëren en aanpassen van passende voorzieningen en doorvertalen van pionieren daar waar nieuwe opgaven ontstaan en kansen zich voordoen. Grootschaligheid mag, maar het moet wel passen bij de aard van het gebied. De kleinschaligheid van Westerwolde is een groot goed, daar zijn rust en ruimte belangrijke kwaliteiten. Tegenhanger is het stedelijke gebied van de plaats Stadskanaal en in mindere mate Musselkanaal. Wij willen duurzaamheid versterken daar waar het kan. En de zorg voor kwetsbare groepen blijft van groot belang.

Stadskanaal is en blijft een complete gemeente met alle (top)voorzieningen die horen bij een plaats met een sterke regiofunctie, die in drie ambities beschreven kan worden:

1. de excellente woongemeente;
2. de werk- en leergemeente;
3. de belevingsgemeente.

Ad 1 De excellente woongemeente

De stad is een knooppunt van creativiteit, cultuur, kennis en werken. Stadskanaal is geen echt grote stad, maar heeft wel alle kenmerken van een regiocentrum. Stadskanaal wil zijn inwoners ook in de toekomst een volwaardig, omvangrijk, divers en kwalitatief hoogstaand voorzieningenpakket (zorg, onderwijs, cultuur, sport et cetera) blijven bieden. Wonen en leven in het groen, met alle voorzieningen dichtbij. Er zijn twee parkzones ontwikkeld als verbinding tussen het Refaja Ziekenhuis, het centrum en de Drentse Horn. Er is blijvende aandacht voor laagdrempeligheid, zowel geografisch (in wijken en dorpen), alswel toegankelijkheid (financieel en voor mensen met een beperking). De basis is dat wij het welzijn voor burgers goed op orde hebben en houden. In Stadskanaal zorgen wij altijd voor de "plus". Dat is een traditie waarop wij trots zijn. Voorzieningen in wijken zijn dan ook belangrijk. Er ligt een logische link met accommodatiebeleid, het uitbouwen van voorzieningen die inspelen op bestaande trends (demografie, economie, maatschappelijk, politiek). Het is de kunst om dat effectief en efficiënt te doen door vraagbundeling en verknoping van functies, soms ook fysiek.

Ad 2 De werk- en leergemeente

Ontwikkeldoelen gericht op economie, werken en leren zijn het stimuleren van bereikbaarheid, realiseren van een goede infrastructuur, het stimuleren van (startend) ondernemerschap (ook in het buitengebied), betere aansluiting tussen onderwijs en bedrijfsleven/arbeidsmarkt, het scheppen van ruimte voor bedrijvigheid, de versterking van het stadscentrum en de versterking van de culturele, toeristische, recreatieve en zorg potentie van de gemeente.

Ad 3 De belevingsgemeente

Zowel voor toeristen als voor de eigen inwoners zijn recreatieve voorzieningen belangrijk voor een goed leef- en belevingsklimaat. Doel is met name om verblijfstoerisme te stimuleren en toeristen te verleiden tot bezoeken aan Stadskanaal. Dat gebeurt via vraagversterking (promotie) en via aanbodversterking (voorzieningen). Het aantal bezoekers kan in tien jaar tijd verdubbelen en de bestedingen misschien wel met een factor drie. Funshoppen, entertainment, durfsport, cultuur en pioniersbeleving zijn dragers van de belevingsatmosfeer in Stadskanaal. Elementen van "creative cities" dragen bij aan een tolerant (ondernemers)klimaat. Grootschalige initiatieven als een Vakantiepark voor paardenliefhebbers, Terra Mater en New Madurodam gaan hand in hand met de regionale economie, onder meer door software en gamingbedrijfjes te betrekken bij het ontwikkelen van simulaties en belevingen.

Als toekomstbeeld geeft de Toekomstvisie 2025 het volgende aan:

De doe-mentaliteit komt tot uiting in vervlechting van bedrijfsleven en onderwijs, spin-off van toepassingskennis van de noordelijke Pieken in de Delta. Verknopen is het sleutelwoord: waar kun je meerwaarde bereiken door beleidsvelden en verschillende werelden te koppelen? Stadskanaal heeft een HBO voor technische toepassingskennis, onder meer gericht op excellent wonen, waarbij Stadskanaal fungeert als nationale proeftuin. Dat geldt voor generieke als voor specifieke opgaven. De toenemende uitstoot van CO₂ is een voorbeeld van een generiek maatschappelijk vraagstuk. De gemeente wil daar waar zich kansen aandienen door middel van het toepassen van klimaatmaatregelen, een bijdrage leveren aan CO₂-reductie. Een voorbeeld van een specifiek vraagstuk is behoud en bevorderen van leefbaarheid gegeven de eigen structuur (sociaal, fysiek, economisch) en de bevolkingsontwikkelingen. Denken in kansen staat voorop en bevorderen ondernemerschap is regulier beleid. Dat geldt op verschillende schaalniveaus en voor verschillende sectoren.

Bereikbaarheid

In de Toekomstvisie 2025 wordt het volgende wensbeeld geformuleerd:

Voor het behoud van bestaande bedrijfsactiviteiten en het aantrekken van nieuwe is bereikbaarheid van vitaal belang. In de toekomstvisie zijn de positie en het toekomstperspectief als volgt aangegeven: Stadskanaal ligt midden in een ruit van snelwegen. Probleem rond 2010 was dat de ontsluiting naar het hoofdwegennet zeer matig was. De aansluiting met de N33 wordt verbeterd door het realiseren van een 100 km variant van de N366 met vier rijstroken tussen Stadskanaal en Veendam. Het spoortracé Veendam-Stadskanaal-Emmen zou geschikt moeten zijn voor personen- en goederenvervoer. Hierdoor ontstaat een optimale spoorverbinding met Groningen, Emmen, Zwolle en Twente. Doordat in de toekomst ook de spoorverbinding Emmen-Meppen is gerealiseerd, is het Duitse spoorwegennet goed bereikbaar. Vanuit Stadskanaal kan dan rechtstreeks gebruikgemaakt worden van de Railservicecentra van Coevorden en Veendam. Een servicebus dient te zorgen voor een goede bereikbaarheid van alle voorzieningen in Stadskanaal voor alle doelgroepen. Doordat Stadskanaal als busknooppunt fungeert met snelle verbindingen naar de omliggende plaatsen, zijn deze snel te bereiken. Het geluidssportcentrum heeft volgens dat wensbeeld een belangrijke uitbreiding ondergaan.

Het vliegveld is dan niet alleen het grootste MLA-veld van Nederland, maar heeft ook een GA-status en grotere vliegtuigen kunnen gebruikmaken van de extra aangelegde 800 meter grasbaan. Stadskanaal is daarmee dan een belangrijke schakel geworden in het vliegverkeer in het lichtere segment.

Toekomstvisie 2025

Structurele citymarketing is nodig, omdat het imago slechter is dan de feitelijke positie. Onbekend maakt onbemind. De leegte en de ruimte van de Kanaalstreek is uniek en weerspiegelt de vrijheid en openheid van de bewoners. Het landschap vormt een sterk decor voor festivals en evenementen. Samen met Westerwolde wordt de actieve en rustzoekende toerist verleid. Het is hier nog echt donker, kom dat beleven! Te onbekend is nog het goede leefklimaat (wonen, voorzieningen) en de vrijheid voor ondernemerschap (pionieren). Het positieve Stadskanaalster ondernemingsklimaat, "geen woorden maar daden", de open houding naar onconventionele oplossingen op basis van nuchterheid en het ontbreken van vooroordelen kunnen beter vermarkt worden. Het feit dat Stadskanaal 4 meter boven de zeespiegel ligt en dus veilig is voor langetermijninvesteringen, zou in de pr gebruikt kunnen worden voor het trekken van bewoners en bedrijven.

Actie:

- a. De plaatselijke bevolking en mensen elders die binding hebben met (de pioniers van) Stadskanaal, worden ingezet als ambassadeurs. Het cultuurtoeristisch project "echte pioniers" maakt onderdeel uit van de citymarketing. Gewoon doen, gewoon dóen is het motto. In Stadskanaal is pionieren vanuit een hoge ambitie heel normaal.

In de Toekomstvisie 2025 wordt op het punt van onderwijs en gezondheidszorg de volgende aanbeveling gedaan. "Er wordt een kenniscentrum ontwikkeld voor zorg op afstand, een internationale MBO-HBO-opleiding voor zorg in EDR-verband, een revalidatiecentrum met nieuwe technologieën voor hart-faalpatiënten, met meer maatschappelijke stages door jongeren. Andere thema's zijn onder meer veilig zelfstandig thuis wonen voor ouderen (telemedicine, domotica), automatisering arbeid in de zorg, Met TNO wordt verkend in hoeverre zij als strategisch partner willen meedoen. Het Refaja Ziekenhuis krijgt een "Science-park", waar commercialisering van kennis plaatsvindt.

Business en Science Park Refaja (bron Toekomstvisie 2025)

Met steun van de provincie Groningen, onder meer via het project Bevorderen Ondernemerschap, wordt een kwartiermaker aangezocht voor het Business en Science Park Refaja. Doelen zijn:

- a. inventarisatie medisch-technologische spin-offs.
- b. spotten van business cases in life sciences, software, consultancy. instrumentenmakerijen en dergelijke.
- c. laten uitvoeren van een haalbaarheidsstudie (feasibility study).
- d. realisatieplan opstellen.

In de actualisering van de Toekomstvisie 2025 is het volgende vermeld

De landbouw heeft in principe de ruimte voor innovatie (nieuwe technieken, nieuwe teelten, waterhuishouding, energie) en voor verbreding (toerisme, zorg, landschapsbeheer). De gemeente wil aan bestaande intensieve veehouderijen in bepaalde situaties wel de mogelijkheid geven om uit te breiden, zolang dat in redelijke verhouding staat tot de aanwezige bedrijvigheid en passend is in de omgeving. Bij bestaande agrarische bedrijven wil de gemeente mogelijk maken dat neventakken ontwikkeld worden om extra inkomsten te verwerven. Door de terugloop van het aantal agrarische bedrijven, worden er voor de agrarische bedrijfsgebouwen alternatieve functies mogelijk gemaakt. Hiermee kan de leefbaarheid van het platteland behouden blijven.